

Aikor!

txorierriko aldizkaria

Rafa Landa
Txorierri-Dakar,
Larrabetzuar bat hare
artean

Argitaratzailea: TOTOAN,
Txorierriko Euskara Elkartearen
Federazioa
(Lagatzu, Zorritzetan, Arrekikili)
Tf.: 94 452 34 47
e-posta: aikortxori@yahoo.es

Zuzendaria: Xabier Goienetxe
Erredakzio burua: Itxaso Marina

Erredakzio taldea: Fernando
Larrondo, Jose Angel Mentxaka,
Alberto Legarreta, Mari Tere
Onaindia, Amagoia Guezuraga,
Belen Gana, Arantzazu Mendiguren,
Arrekikili.

Kolaboratzaileak: Iñaki Bilbao,
Oihana Astobieta, Lurdes Lasuen,
Roberto Franco, Iñigo Gaztelu, Asier
Oruetxebarria, Jose Antonio Lekue,
Juan Luis Goikoetxea, Nagore
Peñafiel, Zamudioko Gazte
Asanblada, Martin Mc Gragh,
Juanxu Bilbao, Salonara eta Maripi,
Aritz ta Nagel.

Zuzentzaileak: Alberto Mtz. de la
Cuadra, Jagoba Zallo

Publizitatea: Arantza Atxutegi

Banaketa: Arantza Atxutegi, Beñat
Aiartza

Maketatzailea: Ainara Torres

Inprimategia: Gertu

Ale kopurua: 5.000

Lege gordailua: BI 137-02 ISSN
1578-9322

Aikor!-ek ez dau bere gain
hartzen aldizkariaren adierazi-
tako esanen edota eritxien
erantzukizunik.

Eusko Jaureritza

Bideaketa Foru
Aldundia
Kultura Saria

diruz lagundutako aldizkaria

14 Ekitazio-entrenatzaile ikastaroa

11 Natxo de Felipe

26 Txorierri ezagutu

20 Zamudioko futbol-areto nesken taldea

24 Agate Deuna

13 Nerea eta Aitor Alzibar

AURKIBIDEA

4Eritxia 5Laburrak eta albisteak 10Mikel Zarate
11Gurean izan da Natxo de Felipe 12Gazteen txokoa
13Gaztea eta... Nerea eta Aitor Alzibar 14Ekitazio-entrenatzailea
izateko ikastaroa 16Paris-Dakar 20Zamudioko futbol-areto
nesken taldea 22Baserri mundua 23Teknologia 24Agate
Deuna 26Txorierri ezagutu 27Txorierriarrak munduan
28Sukaldaritza 29Denbora pasa 30Agenda

AIKOR! aldizkariaren laguntzailea izan gura badozu, hemen dozu erea:

Izen-abizenak _____

Helbidea _____

Telefona _____ e-posta _____

Bankuko 20 zenbakiak _____

Egin zure aukera: 20 euro _____ beste kopuru bat _____

Orri hau helbide honetara bialdu: Aresti kalea, 2 behe 48170 Zamudio
zure laguntzagaz aldizkaria hobetuko dogu!

Janari prestatuak

Jose Antonio Lekue
(Baserritarra)

Elikadurari teoriar horrenbeste garrantzi emoten jakon garai honetan, jateko ohiturak aldatzen goaz eta janaria etxean prestatzeko trebetasuna albo batera ixten apurka-apurka. Zentzu horretan, azkenaldian gehien eragin deustana paketeko entsaladak ikustea izan da.

Aspalditxotik sasoian sasoiko produktuak jatea osasuntsuena dala ahaztu jaku, urte osoan edozein barazki eta fruta produzitu eta kontsumitzen dogu, besterik ez bada be kanpotik (Europa, Amerika, Asia...) ekarritakoak.

Gauza bera esan geinke okelaren kasuan. Ulertezina da gurean baino bizitza garestia dagoan tokietatik, esaterako Europatik, datorren okela bertan produzitutakoa baino merkeagoa izatea. Ulertzekotan be, bitarteko iruzurren bat ontzat emonda izan beharko dau, lodi-tzeko erabiltzen dabezan pentsuak eta abar.

Gaur egungo merkatuan saltegi handien eta nekazaritza industrialak garatzen dabenen arteko interesak bat egiten dabe, azken baten, produkzioa eta prezioak eurek kontrolatuz.

Ganera, azterketa zehatzagoa beharko leteke baina, uste dot, poltsetako zopa, entsalada eta abar ez dirala zuzenean erosten diran berdurak baino merkeagoak. Hori gitxi balitz, ez dakigu produktu horrek nondik datozen, transgenikoak diran ala ez, eta ezta norberak prestatzen dauan janari freskoaren besteko kalitatearik daukienik be.

Kuriosoa da, Euskal Herrian sukaldaritza profesionalak gero eta prestigio handiagoa daukan heinean, etxeetan tradizioz eta ohituraz egiten dana galtzen joatea. Holantxe antolatzen deuskue gizarte osoa, mundu globalizatzaile monotono honetan aniztasuna galduazoz, Japonen eta Txorierrin jaten dan zopea gustu bardinekoa izanik, esate baterako.

Gizarteak kalitatezko janari osasuntsuaren aldeko jarrera hartu beharra daukala uste dot. Badakit gai honek be eztabaida luzea ekarriko leukela "kalitatea" kontzeptua zer dan zehazterakoan. Baina eztabaida hori egin beharrean gagoz.

Bestalde, bide honetatik jarraitzen badogu, zer egin behar dogu baserrikaz? Kontuan izan janari prestatuen merkatu-kate horretan sartzen diran Euskal Herriko baserriak oso gitxi izango dirala, baten bat sartzen bada, eta produkzio ekologikora dedikatzen diranetatik bat bera be ez.

Ni neu hurreko merkatuaren aldekoa naz, hau da, produzitu, merkatu-ratu eta kontsumitu ahalik eta distantzia laburrenean egiten dan sistemen aldekoa. Besterik frogatzen ez dan bitartean, behintzat, osasuntsuena eta ekologikoena dala uste dodalako.

Begiak zabaldu behar

Nagore Peñafiel
(Kazetaria)

Auzokoak horrelako arazo bat izan dezake bai, Txorierrin ere gerta daiteke, ez litzateke harritzekoa. Izan ere zoritxar guztiak gugandik oso urrun gertatzen direla uste dugun arren, ogia erosten edo kafe bat hartzera goazenean norbaitek begiak zabaltzen dizkigu. Laguna, lehengusina edo ezezagun bat, hori ez da gehien inporta dena, egoera horretan bizi dela esaten digu eta sinistezina dirudi. Baina egun, gero eta gehiago genero indarkeriak egunkariak eta albistegiak betetzen ditu.

Hor dagoela argi dago, guztiok daki-gu, baina zer egin daiteke, zer egin dezakegu?

Kaltea behin eginda ez dago irtenbiderik, beraz, ahal izanez gero, konponbidea lehenago jarri behar da. Tratu txarrak jasotzen dituzten emakumeei leporatzen zaie horren ardura, salatzea beharrezkoa dela, umeak izanda are gehiago giro horretatik kanpo atera daitezzen, baina horrek bakarrik ez du arazoa konpontzen. Zenbat emakumek egoera salatu eta bikotekidearen eskuetan galdu dute bizia? Salaketa beharrezkoa da, baina gertatu baino lehen ezin genezake zeozer egin? Heziketa ezinbestekoa da egoera horri aurre egiteko. Baliteke berekoiak izatea, edo gure buruak ez duela sinistu nahi inguruan zeozer txarto dabilela. Baina gertatzen dena ikusteko gai izan behar dugu guztiok, justizia barne, azken finean guztion arazoa baita.

Mozorroa prestatu, Sondikako Inauteriak badatoz eta!

Duda barik, Sondikako Inauteriak urteko jairik inportantenetarikoak dira. Urtero lez, Jai batzordeak, Udalaren laguntzarekin, egitaraua ezin hobea prestatu du.

Otsailak 27, ostirala

20:30etan Jai-hasierako txupinazoa
23:30etan Cinco contra el calvo eta SA musika taldeak. Diska Festa
04:00etan Salda beroa denontzat

Otsailak 28, larunbata

11:30etan Kalejira: Jaigunetik irtengo da. Sardina, txistulariak, musika, konfeti etabarrekin.

12:00etan Umeentzako jolasak.: Gaztelu puzgarriak, motorrak. Gaiteroak.

13:00etan Xigorki lehiaketa

18:30etan Pailazoak

19:30etan Umeentzako txokolatada. Umeen mozorroen eta xigorki lehiaketaren sari banaketa

21:00etan Sardinaren hileta

22:00etan Afarirako atsedena

00:00etan Ur gabe musika taldea

02:00etan Mozorro txapelketaren sari banaketa

02:30etan Dantzaldiaren jarraipena

03:00etan Guztiontzako txokolatada

04:00etan Disko festa

05:00etan Jai-gunearen inarratze popularra

Otsailak 29, Igandea

16:00etan. Harri-jasotzaileak, Josu Olea (Urduliz) vs López (Laudio). Herrikirolak.

18:00etan Metropolitano II

19:30etan Erromeria Bizargorri taldearekin

Haur zaintzaile euskaldunak hartzeko kanpaina martxan

Orain dela 15 egun, eta Txorierriko Mankomunitateak bultzatuta, *Haur zaintzaile euskaldunak behar ditugu* kanpaina martxan jarri zen. Iniziatiba horren bidez, haur zaintzaile euskaldun ez osaturiko lan poltsa sortzeko asmoa du Mankomunitateak, izan ere,

euskara dakien ume zaintzailea topatzeko arazoak izaten dituzte gurasoek askotan. Horrela, bada, gurasoek lan poltsa hori kontsultatzeko aukera izango dute. Interesatuta daudenek Mankomunitateko Euskara Zerbitzuan eska ditzakete argibide gehiago.

Hitzaldia Loiu

Emakumeen eguna dela-eta, Bagabiltza emakumeen elkarteko Satur Abonek eta Behargintza-Txorierriko Alejandro Loustaunauk hitzaldia emango dute martxoaren 11n, arratsaldeko 7:45etan, Lauroetako Ingurugiro Aretoan. Osteen, luntxa eskainiko da Aurregoiti tabernan.

Derioko Gaztelekuak ordutegi berria izango du

Derioko Gaztelekuak jendearentzako orduak luzatu egingo ditu martxotik aurrera. Horrela, bada, astelehenetan ere zabalik egongo da arratsaldeko 6etatik 9etara. Era berean, ostiral eta larunbatetan arratsaldeko 6etatik gaueko 10ak arte irekiko dute. Beste egunean, berriz, ohiko ordutegia mantenduko da, arratsaldeko 6etatik 9etara hain zuzen ere.

Ikastaro berriak Sondikan

Grafologia eta Sorbaldaren oinarritzko zaintza ikastaro berriak antolatu ditu Sondikako Udalak. Lehenengoa apirilaren 19tik ekainaren 24ra bitartean, eta arratsaldeko 7etatik 9:15etara, izango da astelehenetan. Bigarrena, berriz, asteartero eta arratsaldeko 7etatik 9:15etara, izango da apirilaren 6tik ekainaren 15era bitartean. Ikastaro biak herriko Kultur Areto lean izango dira. Interesatuek martxoaren 8tik 12ra arte eman dezakete izena liburutegian.

Txorierrri jasangarritasunaren bidean

Pasadan maiatzean, eta Mankomunitateko Behargintza Txorierrri bultzatuta, Txorierrriko udalerriek Udaltalde 21-Txorierrri taldea osatu zuten, Tokiko Agenda 21 garatzeko asmoz. Proiektu horrek txorierritarron bizi kalitatea hobetzea du helburu. Horretarako, herritar guztion parte hartzea ezinbestekoa izango da.

Hasiera fase honetan Tokiko Agenda 21 zer den zabaltea oso garrantzitsua da. Hori dela eta, laster proiektu horri buruzko zehetasunak emango dituen liburuxka bat jasoko duzue zuen etxeetan. Helburu berarekin, udaletxeetako langile zein politikoek zuzendutako Agenda 21ari buruzko formazio-hitzaldiak ere antolatu dira.

Aldi berean, gure herrietako diagnostiko sakona egiten hasi da. Horrela, bada, naturak dituen arazoak, txorierritarron lan-gabezia, gizarte-ekonomia egitura eta beste gauza batzuk aztertzeke asmoa dago; hau da, gure herrietako aspektu sozial, ekonomiko eta ingurugirokoak. Horrezaz gainera, urte eta erdi barruan, herri bakoitzeko arazoei aurre egiteko Ekintza Plan bat landuko da, eta diagnostikoaren elaborazio horretan Derioko Politeknikoko 6 bekadunek ere hartuko dute parte.

Beste alde batetik, logotipo lehiaketa baten bitartez, Tokiko Agenda 21 txorierritarren artean identifika eta sinboliza dezan logotipoa aukeratu da.

Derioko Eneritz Amondarainek irabazi du lehiaketa, eta bere lana ikusteko aukera hementxe daukagu. Hostoa eta hatz-marka, natura eta gizakiaren eragina. Horixe izango da Txorierrriko Agenda 21aren irudia.

Informazio gehiago nahi izanez gero, edo proiektuaren berritasunak aldian-aldian jaso nahi badituzu, Udaltalde 21-Txorierrri taldeko arduradunekin jar zaitezke harremanetan, bai Behargintza Txorierrri-ra hurbilduz, baita ondoko helbideak erabiliz ere.

94 453 63 70 / 902 160 138
udaltalde21@bgtxorierrri.com
www.e-txorierrri.com

Merkataritza Elkartea sortu da Derion

Orain dela gutxi Zerbitzu eta Merkataritzako Elkartea Profesionala sortu zen Derion. Bertan herriko komertzio gehienek hartzen dute parte. Horrela, elkartea ezagutarazteko asmoz, logotipo eta eslogan lehiaketa antolatu dute. Lanak aurkezteko epea martxoaren 10era arte izango da. Irabazleei 200 euro emango zaie saritzat. Behargintza Txorierrin (944536370) eskura daiteke informazio gehiago.

Frontoiak denontzat eta dohainik sinadura-bilketa

Derioztarrak sinadurak biltzen dabilta. Izan ere, eta bilketan dihardutenen esanetan, herriko bi frontoiak zabaldu zirenean bata partidu ofizialeterako izango zela eta bestea herritarrek erabiltzeko zabalik egongo zela jakinarazi zitzaion. Frontoiak denontzat eta dohainik sinadura -bilketaren bidez, bigarren frontoi hori dohainik izan eta edozein unetan zabalik egotea eskatu nahi diote Udalarari sinatzaileek.

Tximintx eguenak hitzaldi eta ekitaldi berriak

Hemendik aurrera Derioko Tximintx euskara taldeak hainbat hitzaldi eta ekitaldi antolatuko ditu hilaren lehen ostegunetan. Lehengo hitzaldia martxoaren 4an izango da eta bertan Joseba Iriondo ETBko kazetariak Iraken izandako esperientziaren berri emango du. Ekitaldi guztiak arratsaldeko 8etan izango dira herriko kultur aretoan.

Zamudioko Posta bulegoa lekuz aldatu dute

Zamudioko Posta bulegoa Uribe enparantzan izango da hemendik aurrera. Bulego berriak jendearentzako arreta-postu bi, bulegoa, biltegia eta 200 posta-kutxa dauzka.

Inauteriak Zamudion

Adi gazte! Zamudioko Gazte Asanbladak aurten indartsu hasi dau urtea eta. Lehenengo eta behin, herrian Inauteriak ospatuko dauz otsailaren 28an, eta jantziak eta eguna bera prestatzeko, aurreko aste bietan beharrearaz ibiliko gara herriko plazan. Egun horretan jokoak, iaz arrakasta handia euki eban tostada-lehiaketa eta triki poteoa egongo dira, eta iluntzean afaria.

Beste alde batetik, emakumearen aldeko eguna martxoaren 8an izango da. Hori dala eta, aurreko egunean, otsailak 7,

domekaz, bideo emonaldia eta mahai ingurua izango dira arrastiko 6etan dorretxean. Astelehenean, barriz, iluntzeko 8etan kontzentrazioa eta txokolatadea izango dira ONCE ondoan. Emakumea, defendatu egizu zure askatasuna!

Ah! Eta gogoratu apirilaren 24an Zamudioko Gazte Asanbladaren IX. Urteurrena ospatuko dogula; beraz, pres-tau...

Zamudioko Gazte Asanblada

Ikastaroak Sondikako KZ gunean

Maiatzean hasi baziren ere, Sondikako KZ guneak antolatutako ikastaroan parte hartzeko aukera dago oraindik. Ikastaroak 16 urtetik gorako pertsonen zuzenduta daude eta ez da beharrezkoa informatika jakitea.

Ateak zabaltzeko eguna Zamudioko Udaletxean

Eraberritze lanak amaituta, jendetza batu zen Zamudioko Udaletxera otsailaren 21ean: Txorierriko alkateak, abadea eta Zamudioko alkate ohiak euren artean. Eraikina bedekatu ondoren, instalazioak bisitatu ahal izan zituzten herritarrek. Ostean, luntxa eskaini zen.

16 denda sartu ziren euskalduntze plangintzan iaz

Pixkanaka-pixkanaka Txorierriko komertzio eta dendak euskalduntuz doaz, izan ere, 16 establezimendu gehiago sartu ziren euskalduntze plangintzan iaz. Merkataritzari dagokionez, euskararen erabilera igo egin da orokorrean Txorierri. Horrela, Derion, Zamudion, Lezaman eta Larrabetzun euskararen egoera antzekoa bada ere, Loion euskararen erabilerak igoera handiagoa izan du. Hala ere, Sondikaren kasua nabarmenena izan da iaz euskalduntze plangintzan sartutako komertzio gehienak herri horretakoak dira-eta.

Bertso-afaria Zamudion

Martianaren 26an, barikuz, gabeko 9etan bertso-afaria izango da Torrelarragoitikoa Jana jatetxean, Zamudioko Lagatzuk antolatuta. Bertan, Andoni Egaña, Unai Iturriaga eta Etxahun Lekue bertsolariak arituko dira.

Bitoriano Gandiaga omendu zuten Sondikan

Idazlearen heriotzaren 3. urteurrena zela eta, Bitoriano Gandiaga omendu zuten otsailaren 21ean Sondikako Goronda Beko kiroldegian. Euskal Herrian antolatutako ekitaldi bakarra izan da hau eta bertan idazlearen bizitzaren gora beherak izan ziren hizpide. Gontzal Mendibilek musika eta Pello Zabalak hitzak jarri zituzten, hurrenez hurren.

Santa Ageda egunean bildutako dirua DYA eta Behar Bidasoa gobernuz kanpoko elkarteei emango zaie

Urtero lez, Loiuko jubilatuek Santa Ageda egunean bildutako dirua DYArri emango diote aurten ere. Horrela, bada, otsailaren 26an, arratsaldeko 6:30etan, dohaintza egingo dute jubilatuen etxean.

Beste alde batetik, Lezamako kintoei ere egun horretan lortutako dirua Behar Bidasoa elkarteari emango diote. Diru hori Elkarrekin Kolonbiako Pereira herrian dituen hainbat tailerretarako erabiliko da.

Txitxiburduntzi eguna Larrabetzun

Pasa den hilaren 15ean, domekaz, larrabetzuarrak herri ondoko landa baten batu ziren Txitxiburduntzi eguna ospatzeko, Hori Baik antolatuta. Aspaldiko ohitura hori Inauteri aurreko domekan, eta Garizuma hasi baino lehen, txerriak jatean datza. Sute bat egin eta zotz batez erretzen dira txorizoak eta enparadukoak.

Hitzaldia eta musika emanaldia Larrabetzuko Anguleri jauregian

Larrabetzuko Musika Eskolak antolatuta, Opera ezagutu hitzaldia emango du Olbeko Aitziber Aretxederrarenek martxoaren 3an, arratsaldeko 6:30etan, Anguleri jauregian. Mr Jam musika modernoko eskolak bertan ere kanten emanaldia eskainiko du martxoaren 18an, arratsaldeko 7:30etan, Udalak antolatuta.

Larrabetzuko saihesbideari buruzko inkesta

Geroa elkarteak kideek Aikori!-i azaldu dioten bezala, Larrabetzuko saihesbidea dela eta herritarrei inkesta egingo diete proiektuari buruzko euren iritzia ezagutzeko. Horrez gain, Udaleko eta Foru Aldundiko ordezkariak presazko bilerak egiteko eskatuko dute. Geroa elkartearen ustez, uriak trafikarekin duen arazoa konpontzeko ez da beharrezkoa halako obra egitea. Gainera, saihesbideak kalte ekologiko handia ekarriko duela ere uste dute. "Gure ustez, trafikoa uritik ateratzeko merkeagoak izateaz gain ingurumen-eragin gutxiago ekarriko duten beste alternatiba batzuk erabili behar dira", aipatu dute.

Zuberoako Maskaradara irteera

Derioko Tximintx euskara elkarteak Zuberoako Maskarada ikusteko irteera antolatu du martxoaren 27 eta 28an. Autobusa larunbatean, goizeko 9:30etan, atera eta Txorierriko herri guztietatik pasatuko da. Ibilbideari dagokionez, Kakoetako arroila eta Santa-Grazi eta Atharratze herriak bisitatuko dira larunbatean. Gaua Gotainen pasatu eta Maskarada ikustera joango da igandean. Bidaia 40 euro balio du, autobusa, afaria, loa eta gosaria barne. Tximintxeko bazkideek, berriz, 35 euro ordainduko dute. Martxoaren 19a baino lehen eman behar da izena Txepetxa euskaltegian, Mapfren, 635753595 telefonora deituta edo tximintx@euskale-ria.org helbidera idatzita.

Martian be Mikel gogoan

Aikorren irakurle askok jakingo dozuen lez, Mikel Zarate lezamarraren omenaldia abian da, bere heriotzaren 25. urteurrena dala-eta. Antolatzaileak Zorritzetan Euskara Alkartea eta Lezamako Udala dira. Dagoaneko Mikelen omenez hainbat ekintza egin dira, baina martiak be ondorengo ekitaldiak ekarriko deuskuz, parte hartu gura dogun guztioi:

Martiak 5, I. mahaingurua Lezamako kultur aretoan, arrastiko 19:30etan

Mikel Zarate eta bere lana hobeto ezagututeko, mahainguru bi antolatutea bururatu jakun. Lehenengo honetan, Mikel idazlea zan aldetik, "Mikel idazlea" mahaingurua egingo dogu, J. Butron (berau koordinatzaile), G. Garate, A. Manterola. J. Kortazar eta M. Etxebarriaren eskutik. Ostean, Jon Kortazarrek Mikelen 29 poema bilduten dituan Etorriaren zorabioz liburua aurkeztuko dau. Liburuaren lehenengo zatian hitzaurrea eta olerkien azterketa literario sakona egiten dauz Kortazarrek.

Martiak 10, ipuin kontalaria Zamudioko dorretxean, arrastiko 20:00etan

Biriñe Pujana arituko jaku Mikelen ipuin kontari. Zamudioko Lagatzuk antolatutako emonaldi ederra izango da. Gure helburua Omenaldia Txorierriko beste herrietara zabaltzea zan eta Lagatzu euskera taldeak ekarpen hau egingo dau Zamudiotik.

Martiak 12, II. mahaingurua Lezamako kultur aretoan, arrastiko 19:30etan

Bigarren mahainguru honetan, Mikel pertsona ezagututeko aukerea izango dogu, J. L. Goikoetxeak koordinatutako daualarik. Askok jakingo dozuen lez, idazlea izateaz gain, irakaslea, eleizgizona, pelotazalea eta herriko gizona be bazan geure Mikel. Partaideak I. Aretxabaleta, L. Zugazaga, Lauroetako Miren eta Gorka Zarate izango dira. Ganera, Gure Mikel Zarate liburua aurkeztuko dabe egileek, hots, Juan Luis Goikoetxeak eta Iñaki Aretxabaletak. Testigantza liburu honetan, lagunen eta

pertsona hurbilen komentarioak, alkarritzaketak, argazkiak,...modu polit baten jasota dagoz.

Martiak 26, Euskaltzaindiaren batzarra Lezamako kultur aretoan, arrastiko 17:30etan

Euskaltzaindiak batzar publikoa egingo dau, etorri gura daben guztiakaz. Mikelen omenezko ekitaldia izango da. Apur bat lehenago, Euskaltzainek euren batzar pribatua izango dabe.

Martiak 28, kontzertua Lezamako eleizan, eguerdiko 13:00ean

Lehen aitatutako helburuaren harian, hau da, omenaldia Txorierri osoko ekarpenetara zabaltze horretan, Larrabetzu Musika Eskolak kontzertu ederra eskainiko deusku bere aldetik.

Ekitaldia Lezaman izango da, baina "doinuak" ondoko Larrabetzutik datoz. Danon zentzuak gozatzen hasi daitezcan, hemen daukazue kontzertuaren atalen aurrerapena:

- 1.- Euskal abesti lirikoa (U. Alonso, sopranoa; C. Melendez, pianoa)
- 2.- Akordeoi taldea
- 3.- *Izar Argia* abesbatza
- 4.- Kamara orkestra

Bada zer ikusi, zer entzun eta zer gozatu. Beraz, animo eta erdu geugaz.

*Testua: Aitor López (Omenaldiko koordinatzailea)
Argazkia: Lontzo Zugazaga*

Natxo de Felipe, Oskorri taldeko abeslaria

"Lezaman euskaltzaletu nintzala uste dot"

Talde osoa ikuskizuna amaitu ondoren

Aspaldi honetan Natxo de Felipe sarritan ikusten dogu geure artean. Mikel Zarateren omenaldiaren aurkezpenean egon zan (Aikorren 2. urtemugan); geroa-go Derioko frontoian Oskorrigaz, Kukubiltxoren Ekidazu antzezlanari musika zuzenean jartzen, eta barriro izango dogu Lezaman Oskorriren emanaldian. Guk Derioko ekitaldia aprobetxatu dogu berba bi lapurtzeko.

Mikel Zarateren omenaldiaren aurkezpenean egon zinan Lezaman, eta barriro egongo zara bertan Oskorrigaz. Esaguzu zein dan herri honegaz dozun hartu-emona.

Gure izekoa Lezamako maistra izan zan urte askoan, 30 urtean edo. Orduan, gu txikiak ginala, Lezamara joaten ginan normalean uda partean. Gure anai-arreba guztiak bertatik pasa dira. Nik be hantxe neukazan neure lagunak, eta bakazinotan gogotan nintzan Lezamarako. Han konturatu nintzan gauza askotaz, eta uste dot bertan be euskaltzaletu nintzala apur bat.

Aita-semea kanta ezaguna abestu zendun Lezaman. Mikel Zarateren letra da. Zelango hartu-emona zendun beragaz?

Txikitan, edade kontuagatik, hartu-emon gehiago neukan bere anaia txikerragaz. Mikel Lezaman ez neban askotan ikusten. Geroago, banekian Mikelek ondo manejatzen ebala euskera, eta, bere literatura zaletasuna oso argi ez baneukan be, beragana jo neban 17 urte edo nituela. Orduan ez nintzan euskaldun barri be.

Konturatu nintzan neure koadrilako guztiak euskaldunak zirala; kanean erderaz

egiten eben, baina etxean beste hizkuntza bat egoala, eta pentsatu neban "-Hemen zeezer pasatzen da, zeezer galtzen nabil".

Euskera ikastea erabagi nebanean, euskaraz kantatzea politena izango litzakeela pentsatu neban. Orduan, nire lehenengo kantak egiteko Mikelengana jo neban, eta berak lagundu eustan buruan neukazan maitasun kanta pare bat euskaraz ipinten. Baina berak be pasatu eustazan pare bat testu, eta horreekaz moldatu nituan kantu bi: Aita-semeak, nahikoa ezaguna suertatu dana, eta *Zergatik zara zu mitozale*, hain zuzen be.

Orainaldira etorrita, zenbat emanaldi ezbardin ditu Oskorrik?

Kukubiltxokoekin harreman luze eta sakona daukagunez, *Ekidazu* muntatzeko deitu euskuen; musika grabatzeko eta gero *enlatauta* eramateko leku guztietara. Dana dala, espektakulu bereziak izan diranean be zuzenean jo dogu. Aspaldian ez gendun egiten, baina orain Mikel Zarateren omenaldi honetan be ostabere zuzenean egin dogu musika. Beste alde batetik, Oskorrik beti egiten ditu beste gauza batzuk, *Pub Ibiltaria* kasu. Orain daukagun inportanteena da Lezaman

egingo doguna; orain gitxi plazaratu barri daukagun *Desertore* diskoa.

Birarik egiteko asmorik Euskal Herritik kanpo?

Bai, normalean guk egiten dogun tan-kerako musika honek badauka bere zirkuitua. Ez da zirkuitu jendetsua, baina bai fidela. Europa guztian ibili gara, eta, gitxia-go izan arren, Ameriketara be bai. Disko barriagaz badaukaguz presentazio-kontzertu inportante batzuk programatuta Galizian, Madrilan, Bartzelonan.. eta udazkenerako beste bat Parisen. Uda partean aterako dira festibal batzuk kanpoan.

Eta Desertore diskoaz zer?

Oso kontent gabiltz... Barritasun batzuk egon badagoz. Horrela, bada, jende barria sartu da taldean, gaztea gainera, eta horrek odol eta ideia barriak ekarri deuskuz. Akaso jendearentzat lehenengo entzunaldian ez da disko samurra izango, baina gu kontent gabiltz, aurrerapauso nabarmena dala pentsatzen dogulako.

Testua eta argazkia: Jose Angel Mentxaka

Amodiozko gutuna

Maiteminduen eguna zela eta, Amodiozko Gutunen Lehiaketa antolatu zuen Derioko Txepetxa AEK euskaltegiak. Lehiaketan 30 bat lagunek hartu zuten parte eta hiru sari eman ziren. Horrela, 16 urtetik gorakoentzako kategoriaren irabazleak bi pertsonentzako afaria izango du Derioko Zirikada jatetxean, afaria jatetxearen kontu da. Hamasei urtera bitartekoentzako kategoriaren irabazleak, berriz, 20 euroko balea jasoko du Urretxindorra liburudendan gastatzeko. Halaber, hirugarren saria euskaltegiko ikasle bati eman zaio. Honek SPA zirkuitua egiteko aukera izango du Bilbon. Lezamako Izarne Agirre lehenengo kategoriaren irabazlea da. Berak idatzitako gutunaren laburpena aurkituko duzue hurrengo lerrotan.

(...) Aspaldiko partez iritsi zait maitasunaren usaina, ibilbide luzea egin duen arren aurkitu nau. Ikusi ezin, baina dastatu ahal izango banu...

Kolonia garestia erabiltzen duzu, honek harro puntua ematen dizun arren ederra goa egiten zaitu. Garbia zara, badakit. Alaia zarela ere antzematen da, atsegina oso jendearekin. Irribarre polit hori ikustearren zer ez nuke emango... Esku leun horiek nire adatsa ukitzearren edozertarako prest, nire azalak ere gustura hartuko lituzke emozioz beteriko zure laztanak. Ederra zara, ziur nago. Zergatik? Zergatik ez? Ezinezko maitasunaren hitzik ez dut nahi, nekatu naiz maitasun gutunak idazteaz, nekatuta nago nire berbak zaraman aurkitzeaz, alperrik barrena husteaz, aspertuta pena emateaz. Zu desberdina zara.

"Pi pi pi" botoia pultsatu eta printze baten lege sartzen zara trenean. Behin baino gehiagotan eseri zara pareko eserlekuan. Usaimenak ez nau inoiz engainatzen, eta entzumenak gutxiago. "Egunon" esanda lagun harroputz horien ondoan esertzen zara. Barre algaraka Bilborainoko bidaia. Ez duzu zuk horrelako sorginik merezi, min handia egiten dizu neska horrek, ez zaitu maite, ez da atea igarotzen lagunduko zaituen printzesa. (...)

Gaur pozik nago mon amour. Eguneroko agurraz sartu zara trenean, eta

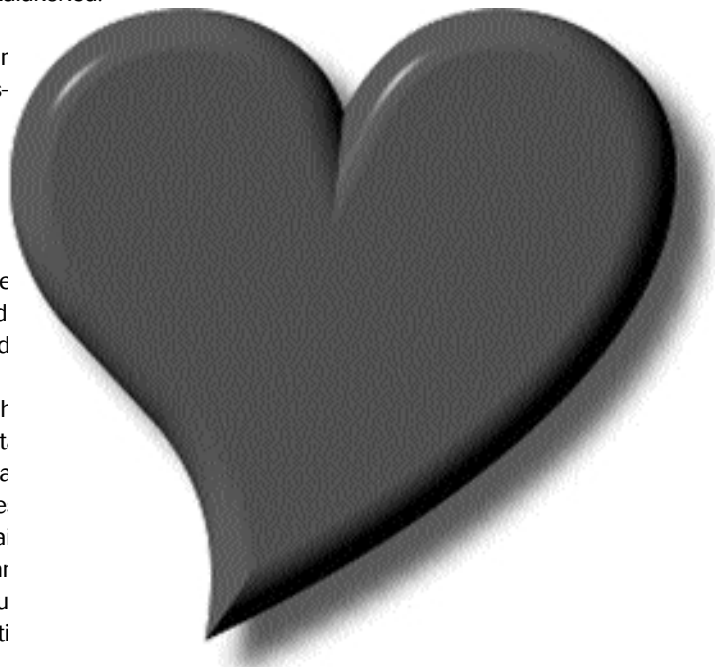
nire ondoan eseri zara. Zure galtza bake-roek kili kiliak egin dizkidate nire hanka zuri hauetan. Sutan jarri naiz, gorputzeko tenperaturak gora egin du, berotu naiz, gonapea ere gori-gori izan dut. Niri begira egon zara une batez, ahoa ireki duzu eta lagunek barre egin dute, baina ez duzu ezer txarrik egin, ziur nago. Konpainia atseginean egin dut ordu erdiko bidaia.

Jende multzo handia egon da Bilboko geltokian. Eskailerak igo ahala sumatu dut zure pausu geldoen hotsa, kolonia nahaste guztien artean zurea zen bizia, argia, garbia. Zu zeu zaren bezalakoxea.

Gaur berandu zabilta. ondoan eseri zara. Izugar poztu naiz. Berotasun bustia oinetatik masailletara igaro da, bertan kontzentratuz une batez. Polita izan da sentsazioa iraun duen bitartean. Koadrila txepel hori orain ere momentu gorena hondatzen. Inguruan geratu d zutik, zurekin berriketan, ere barrez! Urduri jartzen l dardarka. Barreak gero et ak eta luzeagoak. Makila lurrera erori zait, orduan e barreak entzuten hasi na nahian zure hanka gihar Poztu naiz. Baina zure lagu dak izan dira belarri senti

Zu ere urduri, igarri dizut. Tanta bat garraiatu da nire aurpegian zehar, nondik zetorren? Sikatzen saiatu naiz eta berriz ere alde egin dit makilak. Oraingoan ez dut aurkitu. Zu? Zu ere ez zaitut aurkitu. "Utziozue bakean!" jende artetik zetorren hotsa. Alde egin duzue, urrundu zara. Nora? Zergatik? Zergatik ez? Laztana zu ez zara horrelakoa, ziur nago.

Itsu itsuan

Nerea eta Aitor Alzibar * Arku tiroko Bizkaiko txapeldunak

“Kirol hau praktikatzen badugu, Olentzerogatik da”

Nerea eta Aitor oso gazteak dira (15 eta 13 urtekoak, hurrenez hurren), hala ere eskarmentu handia dute arku-tiroko txapelketetan: Zamudioko nebarrebok Estatuko zein Euskadiko 20 bat torneotan hartu dute parte. Otsailaren 7 eta 8an Euskadiko arku-tiro txapelketa izan zen Ibarra. Biek lehenengo postua lortu zuten, Nereak kadete kategorian eta Aitorrek haur-kategorian, hain zuzen ere.

Lehenengo eta behin, zorianak eman behar dizkizuegu. Pozik, ezta?

Bai.

Aitor: Ni oso pozik nago. Parte hartu dudana txapelketa guztietan galdu edo bigarren postua lortu dut, baina honetan txapelduna izan naiz.

Konta iezaguzue zelan ikusi duzuen zeuen burua txapelketan?

Nerea: Neuri apur bat zaila suertatu zait, izan ere, urtarrean urteak bete nituenek, kadete kategoriarira eraman naute. Kategorialdaketaren ondorioz, orain diana txikira jausti behar dut gezia, eta ez nuen behar beste denborarik izan txapelketa ondo prestatzeko.

A: Ni oso urduri egon nintzen lehiaketa osoan. Beste lehiakide bat eta biok bateratsu ibiltzen gara torneo guztietan, eta lehenengo errondan 20 punturen aldea atera zidan. Bigarrenaren egoerari buelta ematea lortu nuen...

Eta zenbat lehiakidek hartu zuten parte zuen kategorietan?

Hamar bat lagunak. Adinaren, sexuaren eta arku motaren arabera hainbat kategoria izaten dira. Guztira, 100 lehiakidek hartu genuen parte txapelketan.

Noiz hasi zineten kirol hau praktikatzen?

Orain dela 4 urte. Robin Hood filma ikusten ari ginela, aitak galdetu zigun - “Zer? Arku-tiroa praktikatzea gustatuko litzaizueke?” Guk baietz erantzun eta Olentzerok arku bana ekarri zigun.

Non egiten dituzue entrenamenduak?

Hasieran Barakaldora joaten ginen, baina orain Derioko Gezi Bide klubean gaude. Entrenamenduak astean bitan egiten ditugu, baina azterketa-garaian barikuetan baino ez dugu praktikatzen.

Zaila da?

Beno, %80 teknika da; hau da, zelan heldu arkuari, zelan jarri gorputza... Gainerakoa punteria izaten da.

Eta zuek, antza, punteria ezin hobea duzue...

Ba, bai. (barreak)

Kirol neketsua da?

Bai, arkuak pisutsua izan behar duela, tiratzean ez mugitzeko. Gainera, ondoren giharreko mina izaten dugu... Dena dela, denboraren poderioz egin egiten zara.

Zuen ustez, badago arku tirarako zale-tasunik?

Zaletasun handirik, behintzat, ez. Normalean jendetza handia biltzen da txapelketa handietara, baina zerbait xumeagoa egiten denean familia eta lagunak baino ez dira etortzen. Beste alde batetik aipatu behar da El Señor de los Anillos filmean eraginez batzuek kirol hau praktikatzea erabaki dutela.

Hobya da zuentzat ala ahalik eta urruen ailegatzeko asmoa duzue?

N: Egia esan, hobbytza daukagu... Beste alde batetik, ikasteko orduan mesedegarria dela uste dut, arreta handiagoa ipintzen laguntzen dizu eta.

A: Ba, nik ez dut ezer sumatu...

Testua: Itxaso Marina
Argazkia: Joseba Alzibar

Ekitazio-entrenatzailea izateko ikastaroa Derioko Nekazaritza Eskolan

Ikastaro honek lanbide alternatiboak eskaintzen dizkie ganaduzale eta baserri-tarrei, nahiz eta ez diren espresuki eurentzat antolatu.

Testua eta argazkiak: Itxaso Marina

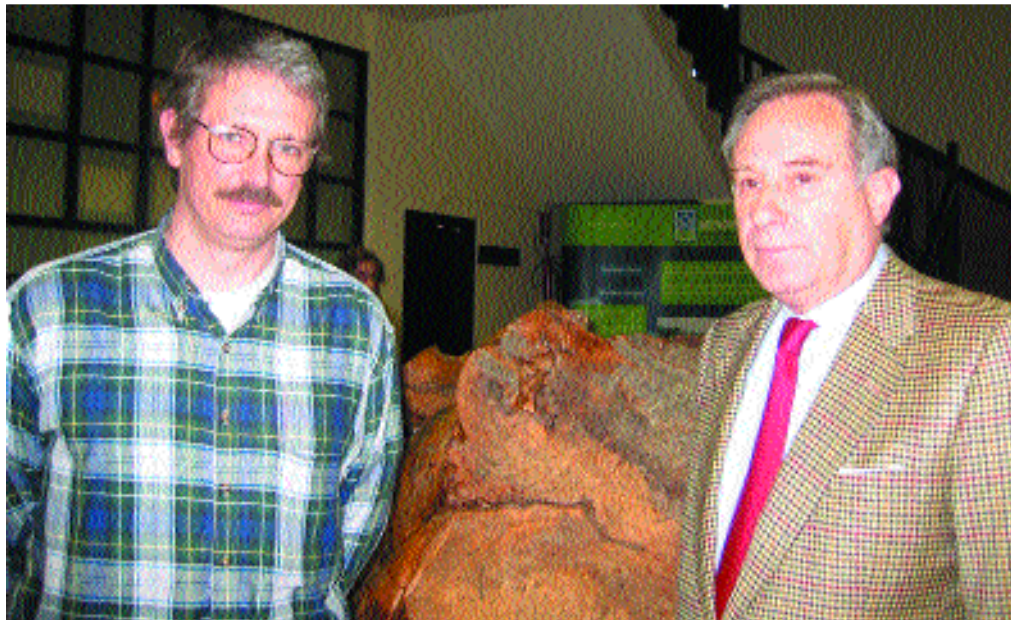
Urtarrilean ekitazio-entrenatzailea izateko ikastaroa hasi zen Derioko Mendikoi nekazaritza eskolan. Ikastaro hori Euskal Autonomia Erkidegoan egiten den lehenengoa da eta tituluak 52 naziotan izango du balioa. Peru Lopez de Munain ikastaroaren koordinatzaileak eta Jose Ignacio Merladet Euskal Hipika Federazioko presidentek azaldu digutenez, kurtsoak ekitazio-entrenatzaileak homologatzea du helburu, baina baserritar eta ganaduzaleentzat ere mesedegarria izan daiteke, euren negozioa hobetzeko bide alternatiboak eskaintzen dizkie eta.

Ekitazio-entrenatzailea izateko lehenengo ikastaro hau Menkoin ematen da, Euskal Hipika Federazioaren eta Eusko Jaurlaritzako Euskal Kirol Eskolaren artean lortutako akordio bat dela medio. Jose Ignacio Merladetek dioenez, beharrezkoa zen era honetako ikastaro bat sortzea, hipika munduan “anarkia handia” baitago. Ikastaro honek helburu bikoitza du: alde batetik, ekitazio-irakasle lanetan aritzen direnak homologatzea eta, bestetik, irakasle berriak prestatzea. “Dena dela, ikastaro honetan, batez ere, lehenengo helburuari helduko diogu”, esan digu Peruk, “Izan ere, gure ikasle askok makina bat urte egin dituzte zaldiz ibiltzen irakasten eta, gai honetan ondo jantzita egon arren, ez dute titulurik”.

Ikastaroan 35 lagun daude, gazteenak hamazazpi urtekoak eta zaharrenak berrogei urtetik gorakoak. Haietatik %70ak emakumezkoak dira. Aipatu beharra dago ikasle batzuek munduko txapelketetan parte hartutakoak direla.

Ikastaroan izena eman ahal izateko, gutxieneko ezagupen teoriko eta praktikoko eskatzen zaizkie ikasleei. “Probak egin

“Ikastaroa Euskal Autonomia Erkidegoan egiten den lehenengoa izateaz gain, 52 naziotan du balioa”

Peru Lopez de Munain kurtsoaren koordinatzailea eta Jose Ignacio Merladet Euskal Hipika Federazioko presidentea

“Kurtsoak helburu bikoitza du: alde batetik, ekitazio-irakasle lanetan aritzen direnak homologatzea eta, bestetik, irakasle berriak prestatzea”

“Praktikak hainbat zalditegitan izango dira”

“Baserritarrek euren errentak gehitu ditzakete zaldia alokatuz”

genituenean konturatu ginen batzuek ez zutela ondo menperatzen alderdi praktikoa. Horregatik pentsatu dugu hurrengo ikasturterako beste kurtso bat antolatzea teknika hobetzeko”, aipatu du Merladetek.

Ikastaroak hiru atal izango ditu. Lehenengo atalean, ikasleek zaldiaren anatomia eta beste gauza batzuk ikasiko dituzte eta, gainera, animalia nola zaindu eta tratatu ere irakatsiko zaie. Beste alde batetik, hipika modalitateen berri emango zaie eta negozioa jartzeko egin beharreko pauso legalak ere azalduko zaizkie. “Ekitazioaren teknika Eduardo Cardo, Felipe Zulueta eta Angel Cerdido entrenatzaile olinpikoek emango dute”, adierazi digu koordinatzaileak.

Bigarren fasean, ikasleek praktikak egingo dituzte Bizkai, Gipuzkoa eta Arabako zalditegitan. Hirugarren fasean,

kirol entrenatzaile guztientzat finkatutako irizpideen berri emango zaie. Ikastaroak, guztira, 400 ordu izango ditu eta prezioa 800 euro izango da.

Lanbide alternatiboa

Lehen aipatu den bezala, ikastaro honen helburua da, alde batetik, ekitazio-entrenatzaileak homologatzea eta, bestetik, irakasle gehiago sortzea. Hala ere, baserritar eta ganaduzaleentzat ere izan daiteke interesgarria. “Ekitazioaren garapenak erraztasunak emango ditu baserri- eta zaldi-turismoa garatzeko”, azaldu digu Peruk, “Guztiok dakigunez, baserria egoterra larrian dago gaur egun, eta baserri-tarrek euren errentak gehitu ditzakete zaldia alokatuz edo besteen zaldia zainduduz... Gainera, ganaduzaleak berak hazi ditzake animaliak”. “Nire ustez, zaldi-turismoa ezinbestekoa da”, gehitu du Jose Ignaciok, “Landatik zaldiz paseatzeko mar-

txa eta orientazio- irizpideak izatea beharrezkoa da, praktika hau arriskutsua dela-ko... Horregatik, profesional onak prestatu behar ditugu”.

Hipikan modalitate asko daude: lasterketa, heziketa eta horseball-a, besteak beste. Merladetek gogorazten duenez, zaldizko kataluniarrekin batera euskaldunak onenatarikoak dira raid diziplinan. “Espainiako txapeldunak izan gara eta batzuek munduko txapelketetan hartu dute parte”, azaldu digu, “Eta onenatariko batzuk Gipuzkoako baserritarrak dira. Eurek hazten dituzte zaldia baserrian... Egia da ekitazio mundua elitista gerta daitekeela batzuetan, baina baserritar hauek laguntzen dute zaldia jendeari hurbiltzen”.

“Negozio hau ez da aberasteko”

Instalazioek 20 urte badituzte ere, Los Amigos del Caballo Hipika Kluba orain dela urte gutxi ireki zen Lezaman. Izaskun klubeko laguntzaileak eman digu jardura honen berri.

Izaskun, zelan doa negozioa?

Jendea etortzen da, baina negozio honek ez gaitu aberastuko, hilero gastu handiak izaten ditugu eta... Animaliak zaindu ez ezik jaten eman edo albatariari deitu beharra ere izaten da, beste lan batzuen artean. Gainera, bezeroak gurera etortzen ez diren boladetan ere gastu horiei aurre egin beharra dago...

Eta noiz etortzen dira bezeroak?

Normalean eguzkia irteten denean. Eguraldi txarra izanez gero, egunak eta egunak igarotzen ditugu telefono deirik gabe. Dena dela, zaldia hemen duten batzuk sarriago etortzen dira.

Zer eskaintzen duzue klubean?

Alde batetik, animalia kortan edukitzeko zerbitzua,

hau da, pertsona batek zaldia erosi eta gurean uzten du. Kuota bat ordaindu dute eta guk animaliak behar dituen zaintza guztiak ematen dizkiogu. Beste alde batetik, ikastaroak ere antolatzen ditugu asteburuetan.

Zure ustez, Txorierrin badago hipikarako zaletasunik?

Gutxi dagoela esango nuke. Beste leku batzuetan —esaterako, Gipuzkoan eta Kantabrian— zaletasun handiagoa dagoela esango nuke.

Rafa Landa, Paris-Dakarreko gidarikidea:

“Hau bezalako lasterketetan parte hartzeko gogor egon behar da psikologikoki”

Nork pentsatuko luke Larrabetzuko Hipolitotxuene baseriaren jabea aurtengo Paris-Dakarreko partehartzailerikoa bat izango zela? Etxea bisitatuz gero, ez zitzaion inori oharkabean pasatuko hor dagoena: zaldiak, astoak (galtzeko arriskuan?), ardiak, kontainerrak, gurpilbako autoak, ...

Bertan Rafa Landa bizi da, eta 12. etapan izandako istripuaren erruz Paris-Dakar karrera amaitu ez bazuen ere, berak duen indarra eta gogoaz egututa, datorren urtean Afrikako hare artean beriz ikusiko dugun zalantzarik ez daukagu. Prestigio handiko karrera gogor honen gorabeherak txoriemitarrekin konpartitzeko prest egon da.

Zu, izatez, Basaurikoa zara. Zenbat urte eta zergatik Larrabetzura?

Larrabetzun bizi naizela hamasei urte dira, gutxi gorabehera. Zer dela eta gaitza da esatea. Lagun batzuek Ankapalu sagardotegia martxan jarri zuten orduan eta, euren bitartez edo, hona etorri nintzen.

Beno, joan gaitezen harira. Paris Dakarrera joatea zer izan da: txikitako ametsa ala nagusitako umekeria?

Betidanik izan naiz moto, auto...motorzalea. Koipe eta gasolina usaina atsegin ditut.

Hango parajea ezaguna da zuretzat. Kontaguzu zein den Afrikarekin izan duzun harremana.

Badira hamar-hamabi urte Marokora jaisten naizela. Lagunekin jaisten nintzen eta han hasi nintzen rally munduan mugitzen den jendea ezagutzen: Jordi Arcarons, Serbiá ... Eurekin hainbat buelta egin ditut.

Bueltak? Zelango bueltak?

Beno, lagunekin hasi nintzen txangoak motorrez egiten; gerorago gidari eta mekaniko, besteak beste, ibili nintzen Arcaronsekin.

Txango horiek noiztako prestatzen dira?

Gure moduko jendea joaten da; motorzaleak, noski. Baina ez dira ausartzen Marokotik holako bidaia bat bakarrik egite-ra eta txango antolatuak nahiago dituzte.

Toyota Land Cruiser bat erabili zuten Paris-Dakarrean

Astebeteko txangoak dira. Almeriatik zapa-tuan, gabez, atera eta hurrengo asteko domekan itzultzen dira. 30 bat pertsonak hartzen du parte bidaia bakoitzean

Eta Paris-Dakarren parte hartzeko burutazioa noiztik?

Aspalditik. Orain lau urte edo, motorrez joateko dossierrak prestatzen hasi nintzen...

Dossierren asunto hori, zer da?

Proiektu antzekoak dira eta subentzioak eskatzeko aurkezten ditugu hainbat

enpresetan. Bertan norberaren curriculum, esperientzia, karrerarekiko asmoak eta abarrak azaltzen dira.

Motorrarekin joateko proiektu hori ez da gauzatu eta azkenean Jauma Aregallen kopiloto joan zara. Nola eza-gutu zenuen?

Aurreko urtean etorri zen kotxez lehen komentatu dugun txango horietari-ko batera. Ostean, Jaumak gurekin lagun-tzaile bezela egin zuen lan. Gure artean harreman ona sortu eta Paris-Dakarrean parte hartzeko proposamena egin zidan.

*“Zortzi milioi pezeta
inguru gastatu ditugu
karreran”*

*“Bi karrera bereiz
daitezke: alde batetik
ofiziala eta beste
aldetik la troupe”*

*“Lehenengo etapa
ikuskizun hutsa da”*

*“Elkartasun handia
dago partehartzaileen
artean”*

Jauma Aregall pilotoak karreran parte hartzeko proposamena egin zion Rafari.

Txango horiek, beraz, ez dira soilik motorrez egiten...

Ez, motorrez egiten direnak gogorrenak dira, baina nahi izanez gero kotxez ere egin daitezke.

Eta diru kontuak?

Diru kontuak? Uf! Oso garestia da. Pertsona bakoitzak lehenengo pezetatako bi milioi ordaindu behar du inskribatu ahal izateko...

Lehen aipatutako dossierrak, zer?

Hasieran sei milioiko dossierra aurkeztu genuen eta ezetz; lau milioiko beste bati ezetza ere bai... FIXE enpresak, eskaladarako materiala egiten duenak, bi milioiko dirulaguntza eman zigun azkenean. Beno, Jauma enpresa horren jabea da...

Orduan...

Norberak bere poltsikotik ordaindu behar.

Inskripzioaz aparte, zer gehiago?

Ordezko piezak eramateko kamioiaren alokairuak beste bi kilo balio zuen eta beste automobilarekin konpartitzen genuen mekanikoak bi kilo ere bai. Zortzi kilo inguru, beraz.

Zein kotxe-mota erabili duzue?

Toyota Land Cruiser bat.

Prestakuntza berezirik egin duzue joan orduko?

Ez.

Baina karrera egin orduko zer edo zer egingo zenuten...

Beno, gidarikideak zer ibilbide-mota, erliebea dela-eta egon daitezken arazoak,

lur mota eta abarreko gauzak esaten dizkio gidariari, eta horretarako, ibilbide-orria ondo irakurri eta ulertzen ikasi behar da. Kasu honetan hurrengo eguneko ez duzu jasotzen bezperara arte. Etapa amaitu ondoren, beraz, hurrengo egunerako autoa prestatzeaz gain, ibilbide-orria ikasi ere egin behar duzu.

Nahiz eta prestakuntza berezirik behar izan ez, gorputzak sufrituko du, ezta?

Gorputzak sufritzen du, bai. Lurraren gorabeherak etengabeko mugimenduak egitera behartzen zaitu eta nekagarria da, noski. Baina txarrena ez da hori; burua da gehien sufritzen duena... Hori dela-eta, psikologikoki sendo egon behar da

Irten orduko zein zen zuen helburua?

Dakarrera heltzea, besterik ez.

Zelango desberdintasunak daude parte hartzaileen artean?

Esan daiteke karrera bi daudela. Alde batetik, ofiziala: kasu honetan jendea ateratzen da postu ona lortzeko asmoz. Gainera, babesle indartsuak edota ekipo pribatuak —Guardia Zibilaren ekipoa kasu, 100 milioiko presupuestoduna— izaten dituzte... Beno, pribatua, baina denon artean ordaindutakoa... Eta beste aldetik, *la troupe*: honetan, berriz, amaitzea dugu helburu bakarra.

Urtarrilak 1ean, autoa martxan ipini zenuenean... zer zenuen buruan kasuaz aparte?

Heldu, heldu, heldu.

Lehenengo etapari dagokionez, zelango inpresioa atera zenuen?

Sei kilometroko atariko etapa zen; ikuskizun hutsa.

Zelangoa da partehartzaileen arteko lehia?

Bakoitza bere karrera egitera doa. Lehenengo postuetan doazenak artean baino ez dituzu ikusten, baina gero bakoitzak besteen arazoak norberenak izango balira bezala hartzen ditu... elkartasun handia dago. Autoen bat zer edo zergatik gelditu behar izanez gero, besteen lagun-tza jasotzen du.

Lehenengoen artean ere?

Baita ere.

Zer erretzen da gehiago, kaloriak ala neuronak?

Kaloriak erretzen dira -nire kasuan zazpi kilo-, baina neurona gehiago, dudarik gabe.

Autoan, beharbada, motorrean baino gutxiago, beste batekin egonda elkarri laguntzen diotzulako.

Nani Romak, aurtengo motorren irabazleak, adibidez, psikologo baten laguntza izan du; zer deritzozu?

Nik ez dut horren beharrik ikusten. Etapa batzuetan etsita zabilta, hala ere... Tidjika-Nema-ko etapan, 9.ean hain zuzen ere, bost ordu behar izan genituen 200 Km egiteko autoa harean berotzen zela-eta. Arratsaldeko bostak ziren eta oraindik beste 550 Km genituen aurretik...

Predikazio eta borrokarako Salafista taldeak Karreraren kontrako kolpea eman-go zuela argitaratu zuen egunkari batek. Hori dela-eta antolatzaileek 10 eta 11. etapak bertan behera uztea erabaki zuten. Sinesgarria ala antolaketa-aren aitzakia taldea biltzeko?

Antolaketa-aren gauza izan zela uste dut. Oraindik 8 etapa falta zirenean lehiakide

Gorputzak izugarri sufritzen du lurraren gorabeherak direla eta.

askok karrera utzita zeukaten. Horrela jarraituz gero, sari banaketa, adibidez, egun bat atzeratu beharko zuten ...

Eta 12. etapan, ustekabea.

Bai. Kolpe ederra izan zen guretzat. Etoparrik gogorrenak eginda, autoa prest jartzeko denbora izan genuen. Oso etapa azkarra zen eta aurreko autoek ateratako hautsagatik ez genuen bidea ondo ikusten. Zulo batean sartu eta... istripuaren ondorioz ezin izan genuen karrera bukatu. Lur jota geratu ginen.

Artean familia eta lagunekin zer nolako harremana izan duzu?

Harremana telefonoz izan da eta, egia esan, morala eta animuak behar diren lekuan edukitzeko guztiz baliagarria.

Aurrera begira, zer?

Oso zaila da, ekonomikoki zer suposatzen duen lehen aipatu dut. Horregatik izango ez balitz, oraintxe bertan... Dossierrak prestatzen hasi gara...

Jauma Aregallekin berriro?

Bai, baina bera autoz eta ni laguntza arineko kamioi batekin joateko aukera aztertzen gabilta.

Azaldu, mesedez.

Partehartzaile joaten zara, baina ibilbide alternatibo batetik eta, aldi berean, auto edo kamioi bati laguntza emanez.

Anekdotarik?

Anekdotak, anekdotak... Tartan – Atala etapan goizaldeko 3:30etan ateraginen, pasagune kontrolera goizeko zortzietan ailegatu, gosalduta, muga pasatu... 10:00etan berriro martxan jarri eta goizaldeko 7etan heldu ginen helmugara.

28 orduko etapa beraz ...

Bai, pneumatikoekin arazoak izan genituen.

Zer kenduko zenuke Paris –Dakarretik?

Lotuneak agian, hau da, ateratzen zarenetik kronometratzen hasten direnerainoko zatiak. Oso karrera gogorra izan da aurtengoa. Arcaronsen esanetan, etapak gogorrak izan ez badira ere, beste urte batzuetan etapa gogorrak eta suabeak orekatuago egon dira. Aurten, berriz, hiru etapa gogorrenak jarraian izan dira. Lehen aipatutako Tidjika-Nema etapa hori, adibidez, aurreko urteetan bi zatitan egiten omen zuten.

Elkarrizketa honen hasieran esan duzu karrera motorrez egiteko dossierak prestatzen hasi zinela; orain esperientzia badaukazu, burutazio berarekin jarraitzen al duzu?

Beno, egia esan, kamioiak gustukoagoak ditut betidanik. Harrigarria da daukaten

“12. etapan izandako istripua kolpe ederra izan zen guretzat”

“Kaloriak baino neuronak gehiago erretzen dira”

“Oso karrera gogorra izan da aurtengoa”

“Kamioiak gustukoagoak ditut betidanik”

indarra... Gainera, kamioiarekin ibiltzeko behar duzun prestakuntza ez da horren bestekoa.

Amaitzeko, Rafa, ea datorren urterako suertea daukazuen dossier horiekin eta baliteke Aikorreko irakurleen artean enpresari interesaturen bat egotea eta ...

Beno, nire asmoa karrerako bizipenak aldizkariko irakurleekin konpartitzea izan da, besterik ez.

*Testua: Arrekikili
Argazkiak: Rafa Landa*

“Kale gorrian egin behar ditugu entrenamenduak”

Testua: Itxaso Marina

Pasa den urtean, Txorierriko institutuko neska kirolzaleek batzarra egin zuten ikasle ohiekin Areto-futbolera nesken taldea osatzeko asmoz. Horrela, bada, institututik atera ondoren neskek ez dute Txorierrin kirol hori egiteko aukerarik, “eta guk gabezi horri konponbidea eman nahi genion”, azaldu digute Zamudioko Naia Madariagak eta Larrabetzuko Oihane Gallastegik. Ate batzuk jo eta gero, taldea apirilean sortu zen azkenean.

Noren edo zeren kontu dago zuen taldea?

Zamudioko Klubak taldearen ardura hartu badu ere, geuk konpontzen ditugu kontu guztiak.

Eta diru-iturriak...

Zamudioko enpresa batek ekipajea –hau da, galtzerdiak, praka laburrak eta kamisetak- ordaindu dizkigu publizitatearen truke. Era berean, herriko bi komertzio sudaderak egiteko dirua jarri dute. Beste alde batetik, Klubak baloia erosi eta partida etxean jokatzeko dugunean txartelak eta arbitroa uzten dizkigu. Horrezaz

gainera, institutuan begirale ibili gara, bidaia finantzatu ahal izateko.

Zein egoeratan egiten dituzue entrenamenduak?

Ba, egia esan, nahiko egoera kaskarrean gaude. Entrenamenduak polikiroldegiko barruko Areto-futbolera zelaian egin beharko genituzke, baina kiroldegiko zuzendaritza eta Udala ez dira ados jartzen, nonahi. Horregatik, bada, kale gorrian egin behar izaten ditugu entrenamenduak, eta ikusi beharko zenukete zein egoeratan dauken kanpoko zelaia: harriz beteta, inklinatuta...

Hala ere, Klubak futbol zelaia zati bat uzten digula entrenatzeko esan beharra daukagu... Hori bai, etxean jokatzeko dugunean barruko zelaian egiten dugu, baina kanpoan jokatuko bagenu bezala da, zelaia ez dugulako ondo ezagutzen.

Eta erabiltzen dituzuen instalazioak, norenak dira?

Ba, duxatzeko ere Klubeko duxak erabiltzen ditugu. Ez dago eskubiderik; Areto-futboleko mutilen taldekoek dena egiten dute kiroldegiko barruan, eta guk ere eskubide berbera daukagula pentsatzen dugu.

“Herriak bultzatu beharko lituzke emakumeen futbol taldeak”

Nondik edo norengandik datorkizue areto-futbolera zaletasuna?

Ba, txikitari hasi ginen; hasiera batean eskolan, eta gero institutuan.

Noraino ailegatzea gustatuko litzaizueke?

Naia: Nik nire helburua –taldea sortzea– lortu dut. Pozik nago.

Oihane: Niri maila ona lortzea gustatuko litzaizuke, baina gauza xumea izan dadila, handikeria barik.

Nola ikusten duzue emakumeen futbolaren egoera?

O: Egoera asko aldatu eta hobetu egin den arren – Athleticen nesken taldea adibiderik argiena da –, lan handia daukagu egiteko oraindik.

N: Bai, mutilek eta emakumeek eskubide berberak izatea lortu behar dugu. Eskolatik kanpo taldeak sortzea beharrezkotzat jotzen dut, neskek txikitatik futboleko aritzeko aukera izan dezaten. Are gehiago, herriak bultzatu beharko luke kontu hori, nire ustez.

Futbola mutilen kirola da oraindik?

N: Nahiz eta gezurra dela irudit, horrela pentsatzen jarraitzen dute askok.

O: Beno, orokorrean mutilak neskak baino kirolzaleagoak direla aitortu ere egin behar dugu. Institutuan, adibidez, mutilak kirola egiten ikusten dira askotan; neskak ez. Hala eta guztiz ere, jasotzen dugun heziketak eragin handia dauka gudan...

N: Bai, gurasoek futboleko aritzera bidaltzen dute semea; eta alaba? Gainera, neska futbolaria ikusteak pertsona asko harrizten du oraindik. Neskak futboleko aritzera benetan ondo ikusita egongo balitz, klubek taldeak eta kategoriak sortuko lituzkete, eta ez ginateke egongo gaur egun gauden egoeran.

Zelako denboraldia egiten zabilzate?

Ligako azkenak gara... Baina normala da, taldea berria denez, jokariok ez dugulako elkar ezagutzen oraindik. Hori dela-eta, pixkanaka-pixkanaka hobetuz bagoaz ere, denboraldia txarto amaitzea espero dugu. Dena dela, adore guztia jarriko dugu zelaian; ez izan zalantzarik.

Zein da taldearen helburua?

Mutilei txikitatik futbol-aretoan aritzeko aukera ematen diete hainbat klubek.

Neskek, berriz, jokatu nahi badugu eskolan edota institutuan baino ezin dugu egin, eta institutua bukatu ondoren inon ez. Horrexegatik sortu dugu taldea; Txorierriko neska guztiek non jokatu izan dezaten.

Orduan, gustatuko litzaizueke kategoriak sortzea talde barruan, ezta?

Bai, baina lehenengo eta behin gure egoera konpondu beharko genuke. Gero, gerokoak.

Zenbat neska zaudete taldean?

17 eta 24 urteko hamabost lagun. Entrenamenduak astean hirutan egiten ditugu.

Jendeak animatzen zaituzte?

Oso ondo hartu gaituzte orokorrean, nahiz eta eguraldi txarra egon, gogoz entrenatzen dugula ikusten dute-eta. Gainera, Klubeko mutil guztiek aurrera egitera animatzen gaituzte, “Zer neskak? Galdu? Beno, hurrengoan izango da. Eutsi goiari!”. Detalle horiek guztiak benetan eskertzen ditugula.

Lezamako Baserritarren Alkartearen eraikin berria, 4 urte gurean

Aurten Lezamako Kooperatibaren eraikin berriaren 4. urteurrena ospatuko dogu datorren apirilaren 6an. Baina ospakizunak albo batera itxita, Baserritarren Alkartea gure artean zelan hasi zan aztertuko dogu.

1925. urtean Lezamako 18 auzokide-ek sortu eben lehenengo Kooperatibea. Garai haretan, nekazal gunea hobeto antolatzen hasi zan.

Sortu zanetik gaur egun arte leku ezbardinetan egon da: Gurutze auzoan, Rekakoetxe etxean eta oraingoko BBK-ren lekuan, besteak beste. Gerora, 1956. urtean Udaletxeko atzeko partean egon zan, baina bota behar izan zan herriko urbanizazio-prozesua zala eta. Gaur egun eza gutzen dogun eraikina egin ahal izateko landa batzuk erosi behar izan ziran Aretxalde auzoan.

Lezamako Baserritarren Alkartea 146 bazkidek osatzen dabe, herriko familia asko euren artean.

Horrexegatik, nekazal ekintzez aparte kirol- ekitaldiak be antolatzen dira, idi eta asto-probak, esaterako.

Azaldutakoaren arabera, kooperatibaren ekintza nagusia animalientzako pentsua egitea da. Horrela, 100.000 kilo pentsu inguru banatzen dira, eta ia pentsu gehiena kooperatibako errotan egiten da. Horrezaz gainera, haziak, abonauak, solorako tresneria eta abarreko gauzak be aurkitu geinkez salgai alkartearen lokaletan.

Kooperatibaren leku barria zabaldu zanean, herriko erdigunetik kanpoan egoala-ta, ordura arteko harrera ona galduko

“100.000 kilo pentsu inguru banatzen dira, eta ia gehiena bertako errotan egiten da”

ete genduan bildurra egoan. Hata guzti be, guztiz kontrakoa gertatu da eta lehenengo urte biak alkartea finkatzeko izan baziran be, hurrengo urte bietan Kooperatibak gorantz egin dau. Horrela, bada, lehenengo urtean 70 milioi fakturetan bazan, gaur egun 100 milioi fakturetan da. Kooperatibako Arantzaren esanetan, holan izan da “gauzak hobeto antolatuta dagozalako orain, nahiz eta lekua txikiagoa izan”.

Baina dana ez da beharra, eta horrexegatik sozioentzako eta Lezamako nahi dauanarentzako San Isidro egunean bazkari bat egiten da Kooperatiban bertan, goikaldean sukaldea eta komedorea egon badagoz-eta. Beharbada, Baserritarren Alkartea dauan harrera ona ikusita, ospakizun handiagoa izango da aurtengoa; nork daki!

Beste alde batetik, herriko jendea ez eze Txorierriko beste herrietakoak be

“Aholkularitza-zerbitzua be eskaintzen dau Lezamako Kooperatibak”

alkartera etortzen dirala aitatzekoa da, Bermeotik eta Mungiatik be bai.

Esan leiteke, beraz, Kooperatiba fama-tua dogula gure artean.

Ganera, aholkularitza-zerbitzua be eskaintzen dau Lezamako Kooperatibak martitzenetan eta eguenetan, arrastiko 4etatik 6etara. Gura dauanak, beraz, bertara jo leike nekazal munduaren inguruko zalantzak argitzera.

Testua: Arantzazu Mendiguren

Domeinuak

Testua: Alberto Legarreta

Domeinuak erabiltzen doguz Interneten ibiltzen garenean, hau da, mezuak jaso eta bialli, txateatu eta abarreko gauzak egiteko Guretzat Interneteko helbide beza-lakoak izango litzateke, zeren eta domeinu-izenak domeinu-izenen sistema (DNS) IP helbide biurtzen baitu. Ildo honetan, ez dagigun ahaztu interneten TCP/IP protokoloa erabiltzen dala eta Interneteko erabilera erraztatzeko domeinu-izenen sistema sortu zala.

Domeinuak hierarkian aztertuta dagoz. Horretara, bada, goi eta bigarren mailako domeinuak dira garrantzitsuak; gero domeinu-izen osoa agertzen da.

Adibidez :

.org goi-mailako domeinua.
lagatzu bigarren mailako domeinua.
www.lagatzu.org domeinu-izen osoa.

Goi-mailako domeinuak (Top Level Domain)

Mota bi dagozala esan legeinkeikegu:

1.- Herrialdea adierazten dauana. Herrialde bakotzak bere goi-mailako domeinua dauka: bi letrakoa da eta normalean erakunde batek administrotuta. Erakunde horreek domeinua- ren altaren arauak ipintzen dabez. Arauak ezbardinak dira erakunde bakotxean.

Adibidez:

.es Espainia
.pt Portugal
.jp Japon

2.- Jarduera adierazten dauana. Estatu Batuetako ICANN (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers) erakundeak bere kudeaketaren ardurea dauka. Hasieran hurrengook izan ziran:

.com	Merkataritza lekuak.
.net	Sareagaz lotutakoak
.org	Irabazi asmorik bako alkarteak
.mil	Erakunde militarrek
.gov	Gobernu erakundeak
.edu	Ikaskuntza erakundeak
.int	

Gero besteok onartu ziran:

.biz	Negozioak
.info	Edozein informazio mota
.name	Pertsonalak
.pro	Ogibide erregistratuak (Abogatuak, doktoreak...)
.aero	Aire-garraioak
.museum	Museoak
.coop	Kooperatibak

Bigarren mailako domeinuak

Honek helbidearen jabearen barri emoten deusku. www.lagatzu.org helbidean, adibidez, lagatzu da bigarren mailako domeinua. Alta emoteko Interneteko zerbitzu-hornitzaile (ISP) erabiltzen dogu eta horrek eskaera antolatu eta bideratzen dau. Dana dala, Interneten erabili ahal izateko, domeinu-izenen sisteman sartuta egon behar da. Horretara izan ezke-ro, domeinu-izenen sistemea antolatu geinke helbideak sortzeko. Gainera, hainbat datu-base eta zerbitzariz osatutako sistema IP helbide bihurtzen dau Interneteko domeinu-izenak.

www.bizkaie.biz

Oso webgune interesgarri hau topatu dugu Interneten. Bere goi mailako domeinua .biz da eta, hasieran aitatu dogun lez, enpresea dala adierazten dau. Halaber, Bizkaiko erakundea dala be azaltzen dau.

Horrezaz gainera, bizkaieria indartzeko web gunea da, Bizikari Alkarte Kulturalak sortutako bizkaierazko aldizkari elektronikoa hain zuzen be.

Bizikari Alkarte Kulturalak Bilbon dau egoitza eta irabazi asmorik bako alkarte da. Horretara, bada, euskara sustatzeko egiten dau beharra. Aldizkaria hamaboskaria da eta bere lehen zenbakia 2002ko apirilaren 8an kaleratu eben.

Bizkaie Aldizkariako artikuluen izenburuak etxean e-mail bidez jaso zeinkez, hurrengo helbide honetan harpidetza eginda:

<http://www.bizkaie.biz/index.php?sec=18&ed=46>

Horren moduko barriemoteak asko erabiltzen dira Interneten. Ganera, guretzako oso eroso da; email bidez izenburuak jasotzen ditugunez, bateren bat interesgarria suertatzen bajaku webgune horretara joan gaitekez informazio osoa irakurtzeko.

2004ko Agate Deuna: Eup!

Urtero lez, aurten be Agate Deuna ospatu dogu Txorierrin. Bai, urtero lez, aurten be tradizioari eutsi deusagu otsailaren 4an. Kintoak ez ezik hainbat elkarte eta lagun be ibili ziran egun osoan kantetan auzorik auzo eta baserririk baserri. Eurek abestutako kopla zaharrak zein berriak dakartsueguz hurrengo orrialdeotan.

*"Aintzaldun daigun Agate Deuna
bihar da ba Deun Agate
etxe honetan zorion hutsa
betiko euko al dabe*

*Deun Agatena batzeko gatoz
aurten be igazko berbera
igaz lez hartu gagizuz eta
zabaldu zuen sakelak*

*Orain bagoaz alde egitera
agur dautsuegu gogotik
Agate Deuna bitartez dala
ez eizue izan dongerik"*

Zamudioko kintoak

*Etxe honetako jostuntxu on hori
dago josteko hari barik
orain gu bere holantxe gabiz
mezatako diru barik*

*Limosnea ona da baina
alabatxu bet hobea
Jaun zerukoak paga deusola
berorren borondatea*

Loiuko jubilatua

*Deuna Agatena batzeko gatoz
herriko jubilatua
ondo hartu gagizuz eta
zabaldu zuen sakela*

*Eskerrik asko jendea
bizi zaiteze bakean
gero zeruan batu gaitzan
Agedareagaz batean*

Derioko Sutondoan elkartekideak

*Zorion etxe hontako denoi
oles egitera gatoz
aterik ate ohitura zaharra
aurten berritzeko asmoz*

*Ez gaude oso aberats diruz
ezta ere oinetakoz
baina eztarriz sano gabiltza
ta kanta nahi dugu gogoz*

Larrabetzuko kintoak

*Solomoaren hari luzea
haren koipearen goxoa
pixka ta pixka ibili barik
eman eiguzu osoa*

*Larrabetzuko seme-alabak gara
Larrabetzu da gure ama
seme-alabak ama maite daben lez
maite daigun gure herria*

Sondika CDkoak

*Ospatu daigun osasuna ta
Jaungoikoaren eskerra
zeuen bitartez kiroltzaliak
ez dabe izango biharra*

Lezamako kintoak

*Udabarrian urtetan dabe
munian lora zuriak
harexek baino politauk dira
(Mirentxu) zure begiak*

*Hementxe gatoz hementxe gatoz
hementxe gatoz kantetan
hiru-lau mutil alkar harturik
bartzarrak inkomodetan*

*Euskal Herriko semeak gara
hau da gure aberria
bidean berbaz etorri gara
limosna bat eskatzera*

*Herri hontako alkate jauna
ondasun handien jabea
ondasun handien jabe ezker
emoiguzu limosnea*

Zamudioko Geldo auzoko bideari buruz

Seguraski, Zamudio eta Geldo inguruko biztanle askok noizbait entzungo zuten Geldoko bideari buruzko istorioren bat. Talde honetakoa neu ere, orain gutxira arte. Batxilergoko euskara klaseetan hainbat kanta eta bertso herrikoï aztertzen genbiltzala, Goikok (bai, Aikor-en maiz agertzen den pertsonaia ezaguna) Geldoko bideari buruzko bertsorik ezagutzen nuen galdetu zidan, ni auzo eder horretako bizilaguna nintzela jakinik. Bertso haiei buruz tutik ere ez nekiela esan nion, baina bidearekin zerikusia eduki zezakeen kondaira edo zurrumurru antzeko bat entzuna nuela. Honela dio:

Geldoko bidea Indalecio Prieto politikariak bertako bizilagunei bere esker ona adierazteko eraiki omen zen, Errepublikara garaietan. Baina zer zor ote zien politikari handi honek auzo txiki eta xume honetako biztanleei? Dirudienez, Guardia Zibila bilbotar sozialistaren atzetik zebilen eta, gutxienez, tirokatua izango zela jakinik, ihesari ekin zion eta Geldon ezkutatu zen Frantziara alde egin baino lehen.

Hau guzti hau nik entzundakoa da, baina guztiok badakigu (edo jakin beharko genuke) istorio hauek, denborarekin fidagarritasuna galduz doazen heinean, imajinazioz hornitzen direla.

Baina Indalecioren autobiografia eskuratu nuen eta nik bezala beste askok entzundakoa liburuaren hainbat pasartetan baieztatu nuen.

Derion egon zen ihesaldiaren hasieran, Txosna auzoko Patxiko Gangoitiren etxean (beharbada ezaguna suertatuko zaie irakurle batzuei), baina laster aldatu behar izan zuen ezkutalekuz, eta Geldoko Bustamante zenaren Artetxe baserrira eraman zuten haren alde zeuden hainbat txorierritarrek. Bustamanteren emazteak Indalecio bere Bilboko lagunekin harremanetan jartzea ahalbidetu zuen, egunero joaten baitzen Bilboko azokara. Prieto ospe eta garrantzi handiko politikaria izanik, bera Frantziara erbesteratzeko dena prestatzen hasi ziren. Bustamante zein Gangoiti familiakoen laguntzaz handik atera zuten, eta Frantzian hasi zen bere lehen erbesteratzea.

Artetxe baserrian ezkutatu zuten Indalecio Prieto.

Espainiako Obra Publikoetako ministro izatera heldu zen, baina Geldoko bidea eraikitzea agindu zuelako aipamenik ez dator liburuan, nahiz eta Geldoko baserriarren leialtasunari bizia zor ziola esan. Beraz, hemen hasten dira jendearen ahozko lekukotzatik jasotakoak, beste informazio fidagarririk ez baitago, momentuz behintzat.

Hona hemen Geldoko bideari buruzko 1936. urteko bertso atala:

...Hamasei etxe dagoz
barriotxu batian
kaminorik ez dago
legua bat bidian...

...Gizon batek eioskun
ingenierue iruli
kaminua eruateko
baitaiko trokatik...

Ana eta Leonor Aurrekoetxea eskertu
nahi nituzke, beraiei zor diedalako informazio
guztia.

Testua: Martin Mc Gragh
Argazkia: Itxaso Marina

Aste bete Turkian

Atzerrira joateko gogoia genuela eta, Turkiatik aste beteko bidaia merke-merkea aurkitu uztailean eta uko ez egitea erabaki genuen. Bidaia Turkiako alderdi garrantzitsuetatik egiten zuen ibilbidea, Istanbuletik hasi eta Bodrumen amaituz.

Beraz, Istanbulera heldu eta han pare bat egun egoteko aukera izan genuen, hiri eder horren leku ezagunenak bisitatzeko. Hortik, Ankara hiriburuan geldialdi bat egin eta gero, Capadocia izeneko paisaia ikusgarriko lurraldera heldu ginen. Naturaren baldintza bereziei esker, lurrazpiko hiriak, Haden Tximiniak eta harrian bertan eginiko herri eta elizak ikusi genituen beste bi egunetan zehar. Hurrengo bi egunak, Pamukkalen eta Efeson eman genituen. Lehenengoan, lurrazpitik bero-bero irtezen den kaltziodun urak elurraren pareko paisaia zuri-zuria eratzen du, eta bigarrena, Greziako eta Erromako inperioetan hiri garrantzitsua izan zenaren arrastoak dira. Bidaia bukatzeko, Bodrum mediterranearen herriko hondartza eta portuan atsedean hartu genuen bueltako hegazkina hartu aurretik.

Istanbul oso hiri ederra da, baina, hala ere, erakargarria izatera heltzen den kaosa nagusitzen da bertan. Jende piloa ibiltzen

Sultanahmet edo Mezquita Urdina (Istanbul).

da bere espaloi estuetatik, eta saltzaile ugarien eskaintzak izaten dira etengabe. Gainera, auto gidariak nahiko trebeak badira ere, oso zakarki gidatzen dute, eta errepideetako marra, seinale eta semaforoen eskasiari aurre egiteko klaxona erabiltzeari ekiten diote. Ikusi ahal izan genuen hiriaren zati osoan semaforo pare bat baino ez genuen ikusi, baina istripu bakar bat ere ez.

Bidaia gidariak bere interesari begira tapiz, buztingintza eta Onyx tailerretan eroatera eraman gintuela kenduta, lurralde honen arkitektura ederra, paisaia ikusgarria eta jendearen atsegintasun ikaragarria dela eta, bidai oso zoriontsu eta interesgarria izan zen. Askotan errepikatze modukoa.

Testua eta argazkia: Roberto Franco

Sukaldaritza

Etxeko sukaldaritza

Kremazko tostadak

Osagaiak (4 lagunentzat)

Litro bat esne
200 gramo urun
4 arrautza gorringo
6 koilarakada azukera
Kanela, paloa eta hautsa
Gurin (mantekila) apur bat

Prestatzeko era

Ipini esnea berotuten su txikian eta bota kanelea, arrautza gorringoa, uruna eta gurin koilarakada bat; eragin gelditu barik eta irakiten hasten danean bota azukerea. Euki 5 bat minutuan irakiten eta eragiten eta bota bandeja zabal batera. Hotzitzen danean ebagi kutxiloagaz kua-dro formak eginez eta urunetan eta arrautzatan pasau eta prijidu. Nahastau azukerea, bota ganetik kanela hautsa eta... On egin!

Mari Tere Onaindia

Gazta fresko-tarta eztizko izozki eta intxaurrekin

Osagaiak

Natilla tarrina bat
Menda orriak
Txokolatezko kanutiloak

Bizkotxoa egiteko:

Gazta-moussezko jogurta
Katilu bat azukre
Katilu bi irin
3 arrautza
koilarakada bat oliba olio

Eztizko izozkia egiteko

Litro bat esne koilarakada bat azukrerekin
250 g. ezi
12 gorringo
Esne-gaina

Prestatzeko era:

Bizkotxoa egiteko: Lehengo eta behin, osagai guztiak irabiatuko ditugu. Gurinaz igurtzitako molde batera bota eta su ertanetan labean izango dugu 20 minututan. Ondoren, moldetik aterako dugu.

Izozkia egiteko: Esnea eta esne-gaina irakingo ditugu. Sutik atera eta ezia botako diogu. Gorringoak irabiatu, esnari bota eta egosten jarriko dugu hiru minutuz. Ostean, hozten utzi eta izozkailuan sartuko dugu 10 minututan.

Aurkezteko era:

Platerean natilla jarri, bizkotxo zati bat moztu, gainean intxaurrekin ipini eta ezia ziprztinduko diogu. Plateraren albo batean izozkia jarriko dugu, menda orri eta txokolatezko kanutilo bana aldamenean jarrita.

Errekaondo jatetxea Zamudion

GOMENDIOAK

Amagoia Gezuraga

LIBURUAK

"Arbelaren gainean"

X. Mendiguren

Bere familiako pertsona ezberdi-
nak aztertuz hainbat pasadizo miste-
riotsu deskubritu eta kontatzen
deusku

"Garmendia eta zaldun beltza"

Kirmen Uribe, Mikel Valverde

Ipar Ameriketako pistolari onda-
rrutar ospetsuaren gertakizunak
XIX. mendean

DISKOAK

"Metak 2001-2003"

24 abestik zein hainbat euskal
taldeen bideoklipek osatzen dute
lan hau. Fermin Muguruza, Seiurte,
Ruper Ordorika, Skunk, Miztura eta
Betagarri, euren artean.

"Kantes"

Julia León

Herri musika ikertzeile honek,
"sefardien" musika batzen du

DENBORA PASA

Benetan ezagutzen duzu Txorierrri?

Gure eskolak: Otsaila umeak eskoletan matrikulatzeko hilea izaten ohi da. Ezagutzen dozuz herri guztietako eskolak? Alkartu argazki bakoitza dagokion herriagaz. Konturatu zaitez argazki bat falta dala. Zein herrik ez dauka herri ikaste-
txerik?

LARRABETZU 1

ZAMUDIO 2

ERANDIO GOIKOA 3

SONDIKA 4

LEZAMA 5

LOIU 6

DERIO 7

Benetan ezagutzen duzu Txorierrri? Emaizak: A7, B3, C1, D5, E4, F2

Agenda

Erakusketak

Sondika

Gorka Lejarzegiren argazkiak. Martxoak 2-15. Liburutegian

Udal lantegiko ikasleen pinturak. Martxoak 16-31. Liburutegian.

Zamudio

Belatik baporera. Ontzi modelismoa. Martxoaren 5a arte.

Jazz inguruan. Martxoaren 17tik apirilaren 3ra bitartean.

martxoak 19; **Papa canguro**, martxoak 26. Dorretxean, 19:30etan

Ipuin Kontalaria. *Mikelen ipuina* Biriñe Pujanaren eskutik. Martxoak 10, Dorrean.

Lezama

La espera, Oihulari Klown taldearen eskutik. Martxoak 13, 18:30etan, Kultur Aretoan.

Derio

Zuberoako Maskarada. Martxoak 27-28. Tximintx taldeak antolatuta. Martxoaren 19a baino lehen eman behar da izena

Zamudio

Historia de una escalera antzezlan. Martxoak 20, 20:00etan, Arriaga antzokian. Informazio gehiago Udaletxean

Lezama

Valle de Echo. Martxoak 19-21. Gailur Mendi taldeak antolatuta

Filmak eta antzerkiak

Sondika

Hitzak patriketan, Txalo producciones taldearen eskutik. Martxoak 26, 18:00etan, Ludoteka lein. 3 urtetik gorako umeentzat.

Zamudio

Asterix, martxoak 5; **Esquia como puedes**, martxoak 12; **Piratas del Caribe**,

Zamudio

Argazkigintza ikastaroa II. Martxoak 13, 12:00etatik 14:00etara. Argibide gehiago Udaletxean.

Ikastaroak

Irteerak

Sondika, Zamudio, Lezama eta Larrabetzu

Koloniak Aste Santuan. Apirilak 14-16. Izena emateko epea martxoak 15era arte. Argibide gehiago Udaletxeetan

Hitzaldiak

Zamudio

Emakumearen nazioarteko eguna. Martxoak 8, 19:00etan, Dorrean

Bestelakoak

Lezama

Zuhaitz eguna. Martxoak 7, 11:00etatik aurrera